

คำจำกัดความ

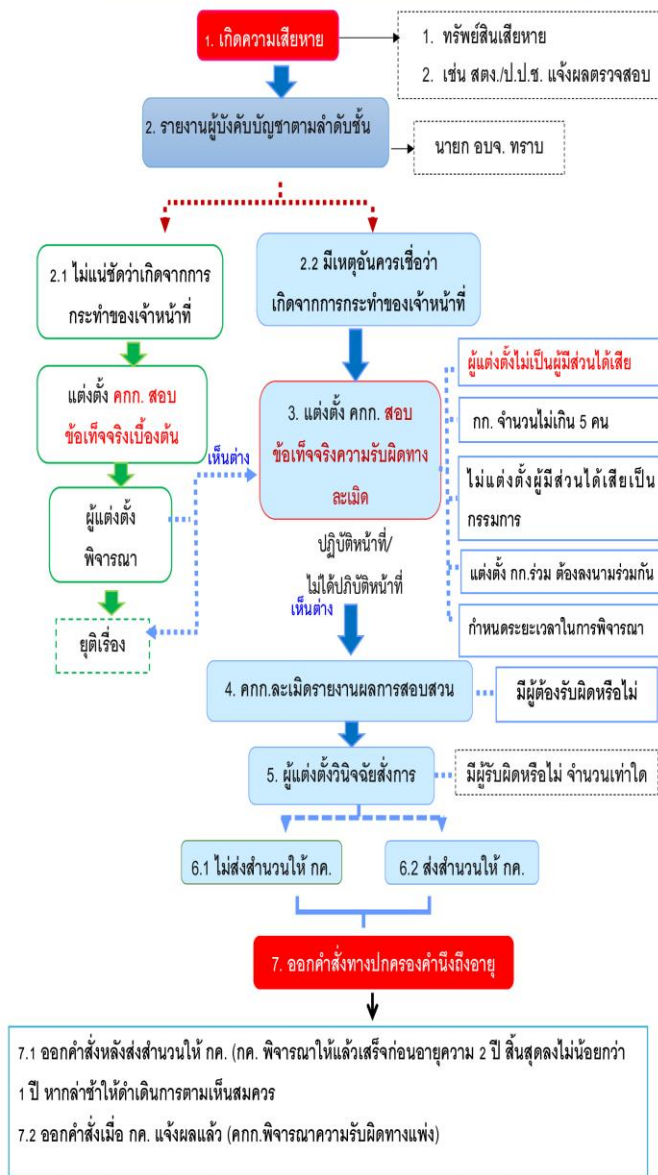
หน่วยงานของรัฐ หมายถึง หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

เจ้าหน้าที่ หมายถึง ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด

"ประมาทเลินเล่อ" หมายถึง กระทำ ความผิดมิใช่โดยเจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ ความระมัดระวัง เช่นวานั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หมายถึง การกระทำโดยมิได้เจตนา แต่เป็นการกระทำซึ่งบุคคลพึงคาดหมายได้ว่าอาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นและหากใช้ความระมัดระวังแม้เพียงเล็กน้อยก็อาจป้องกันมิให้เกิดความเสียหายได้ แต่กลับมิได้ใช้ความ ระมัดระวัง เช่นวานั้นเลย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 10/2552)

ขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

กรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัดอยู่หรือหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น หรือไปกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกและหน่วยงานของรัฐได้ชัดใช้ค่าสินไหมทดแทนไปแล้วเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดจะต้องรับผิดชอบในมูลละเมิดหรือไม่เพียงใด เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังนี้

ก. กระทำละเมิดนอกเหนือการปฏิบัติหน้าที่

กรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐซึ่งไม่ใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น เจตนาทุจริต ยกยอทรัพย์สินของทางราชการ หรือเอารถของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวระหว่างนั้นเกิดอุบัติเหตุเป็นเหตุให้รถยนต์เสียหาย หรือกระทำการใด ๆ ให้ทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐเสียหายอันไม่ได้เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดของเจ้าหน้าที่จะต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เช่นเดียวกับเอกชนกระทำละเมิด

ข. กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่

กรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ต่อบุคคลภายนอกและหน่วยงานของรัฐได้ชัดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอกไปแล้ว หน่วยงานของรัฐจะมีสิทธิไล่เบี้ยหรือเรียกให้เจ้าหน้าที่ชัดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ เฉพาะกรณีที่การกระทำละเมิดนั้น

"การกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง" (มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง)

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐสิทธิไล่เบี้ยของหน่วยงานของรัฐเท่ากับเจ้าหน้าที่ของตนก็เป็นเช่นเดียวกันกับ

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกตามที่
กล่าวมาข้างต้น (มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง)

ค. จำนวนค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐ
มีสิทธิเรียกจากเจ้าหน้าที่

เมื่อหน่วยงานของรัฐมีสิทธิไล่เบี้ย (มาตรา ๘
วรรคหนึ่ง) หรือมีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทน (ตาม
มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง) แล้ว ก็มีได้หมายความว่า
หน่วยงานของรัฐจะมีสิทธิได้รับเงินคืนเต็มจำนวนความ
เสียหาย เพราะการกำหนดจำนวนเงินหรือความรับผิด
นั้นมาตรา ๘ วรรคสอง และวรรคสามบัญญัติไว้ว่า สิทธิ
เรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้
เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำ
และความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์ โดยมีต้อง
ให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้ ถ้าการละเมิด
เกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของ
รัฐ หรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม หรือหากเห็นว่
ความเสียหายดังกล่าวหน่วยงานของรัฐมีส่วนบกพร่อง
อยู่ด้วย ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย
เช่น รถที่เจ้าหน้าที่นำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ใน
สภาพที่ไม่เหมาะสมและมีการแจ้งซ่อมหลายครั้ง
แล้วแต่หน่วยงานของรัฐไม่มีงบประมาณจัดซ่อม ต่อมา
เกิดอุบัติเหตุอันเนื่องจากการกระทำโดยประมาทเลินเล่อ
อย่างร้ายแรงของเจ้าหน้าที่ ซึ่งถ้าหากรถยนต์ดังกล่าว
อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ความเสียหายที่เกิดขึ้นคงไม่
เสียหายร้ายแรงดังที่เกิดขึ้นความเสียหายที่เจ้าหน้าที่
ผู้กระทำละเมิดจะต้องรับผิดชอบนั้น หน่วยงานของรัฐที่
เสียหายจะต้องกำหนดโดยนำความบกพร่องของตนมา
หักออกจากความรับผิดของเจ้าหน้าที่ด้วย

ง. มูลละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน

มาตรา ๘ วรรคสี่ บัญญัติว่า "ในกรณีที่มีการละเมิดเกิดจาก
เจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับและ
เจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะ
ส่วนของตนเท่านั้น" บทบัญญัตินี้เป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลัก
ความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมตามประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ ซึ่งเป็นหลักการที่ไม่สมเหตุสมผล (rational) เพราะอาจ
เกิดกรณีที่เจ้าหน้าที่บางคนจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน
สูงเกินกว่าส่วนของการกระทำของตนได้ เช่น ในกรณีที่ไม่สามารถ
เรียกให้เจ้าหน้าที่คนหนึ่งคนใดรับผิดชอบได้ ภาวะการชดใช้
ค่าสินไหมทดแทนก็จะตกอยู่กับเจ้าหน้าที่ที่เหลือ ดังนั้น พ.ร.บ.
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงได้กำหนดให้
หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายพิจารณาแบ่งความ
รับผิดของเจ้าหน้าที่แต่ละคน ว่าแต่ละคนควรจะต้องรับผิดชอบใช้
เป็นเงินเท่าใด เมื่อเจ้าหน้าที่คนใดได้ชดใช้ส่วนของตนไปแล้ว
ก็พ้นความรับผิดสำหรับหลักเกณฑ์การพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่
ที่กระทำละเมิดนั้น กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่
พฤติกรรมการจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง
หรือไม่ และหากต้องรับผิดชอบรับผิดชอบเป็นจำนวนเงินเท่าใด หรือ
หากต้องรับผิดชอบในมูลละเมิดหลายคนนั้นเจ้าหน้าที่แต่ละคนนั้นมี
ส่วนในความรับผิดเท่าใด หลักเกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้ได้กำหนดไว้
ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติ
เกี่ยวกับความรับผิด ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

เอกสารประชาสัมพันธ์

ความรับผิดทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่

ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ข้อมูลประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖